

HAC VE UMRENİN MANEVİ DEĞERİ

أَدِيمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ فَإِنَّهُمَا يَنْفِيَانِ الْفُقْرَ
وَالذُّنُوبَ كَمَا يَنْفِي الْكَبِيرُ خُبْثَ الْحَدِيدِ

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bu hadîs-i şerîfnde buyuruyor ki:
Edîmû. Devam ettiriniz.

El-hacce ve'l-umrate. Haccı ve umreyi devamlı yapınız. Devam ettiriniz. Bir yapıp bırakmayınız yani. Yapabildiğiniz kadar, fırsat oldukça haccı, umreyi yapınız. Çünkü:

a. Hac ve Umre Fakirliği, Günahları Giderir

Fe-innehumâ. Bu hac ve umre;

Yenfîyâni'l-fakra ve'z-zunûbe. Hem fakirliği giderir insandan. Uzaklaştırır. Hem de günahları uzaklaştırır, giderir. Allah Allah! Subhanallah! Para verip, masraf yapıp hacca gidiyorsun; umre yapıyorsun. Ama fakirliği de gideriyor. Günahları da gideriyor.

Ke-mâ yenfî'l-kîru hubse'l-hadîdi. Demirci ocağının demirin pasını giderdiği gibi hac ve umre de insanın günahlarını ve fakirliğini

giderir. Demir malum demirci ocağına girip, eriyince yenileşir. Pası vesairesi gider. Yeni hale gelir. Onu ona benzetiyor Peygamber *sal-lallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz. Bu hadîs-i şerîf şu bakımdan bizim için önemli, güncel bir hadîs-i şerîf.

Çünkü peşpeşe hacca gitmek, umreye gitmek diyorlar, bazı adamlar memleketimizde.

Ne oluyor ya?

Parasını fakirlere versin, hayra versin. Okula versin, diyorlar. Türkiye’de hayırları kimler yapıyor diye bir sayım yapılsa zaten hacı babalar yapıyor hayırları. Okulu da yapan hacı babalar. Allah’tan korkan, sevabını uman insanlar. Çeşmeyi de yapan onlar.

Camiyi de yapan onlar. Yolu da yapan onlar. Fakirlere de parayı veren onlar. Milletın başı sıkıştı da para lazım oldu mu gittikleri yer, hacı babalar.

Zaten her türlü hayrı yapıyorlar. Ama hac ve umre başka. Onun yeri başka. Hacca ve umreye gittiği zaman insan, bütün geçmiş günahları siliniyor.

b. Hac ve Umre Emsalsiz Güzellikte Bir İbadet

Çok önemli bir şey. Ve müslümanlar hacda dünya üzerindeki müslümanlar ile bir araya gelmiş oluyor. Endonezya'dan da gidiyor. İspanya'dan da gidiyor. Fas'tan da gidiyor.

Amerika'dan da geliyor. Her yerden hacılar geliyor. Burada toplanılıyor. Çok güzel bir fırsat. Çok büyük bir ibadet. Emsalsiz güzellikte ve sonsuz faydaları olan bir ibadet. Onun için o faydalar bir kenara atılamaz. Biraz da Avrupa'ya gidecek olanlar gitmesinler.

İsviçre'ye gidecek olanlar gitmesinler. Monte Carlo'ya gidecek olanlar gitmesinler. Kürk almaya bilmem ne yapmaya gidenler gitmesinler. Biraz da onlar yapsınlar, hayırları. Avrupa'ya gitmesinler. Çünkü Avrupa'daki otellerin paraları Suud'daki otellerden çok çok daha fazla.

Suud'a giderken verilen, yapılan masrafla Avrupa'ya yapılan, Amerika'ya yapılan masraf ölçülmeyecek kadar çok. Biraz da onlar yapsın. Fedakârlıksa, döviz tasarrufuysa, biraz da

onlar yapsın, o tasarrufu. Haccı ve umreyi yapacağız. Yani elimizden geldiğince, fırsat oldukça yapacağız. Çünkü çok faydaları var.

أَدْنَىٰ أَهْلِ الْجَنَّةِ مَنْزِلَةً الَّذِي لَهُ ثَمَانُونَ أَلْفَ خَادِمٍ
وَاثْنَتَانِ وَسَبْعُونَ زَوْجَةً تُنْصَبُ لَهُ قُبَّةٌ مِنْ لَوْلُؤٍ
وَزَبْرُجَدٍ وَيَأْقُوتٍ كَمَا بَيْنَ الْجَابِيَةِ إِلَىٰ صَنْعَاءَ

Ahmed b. Hanbel, İbn Abdulber ve Tirmizî gibi saygın, önemli hadis kaynaklarının kaydetmiş olduğu bir hadîs-i şerîf. Ebu Said hazretlerinden r.anh. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

*Ednâ ehli'l-cenneti menziletên. Cennet-
teki cennetlik mübareklerin derecesi en az
olanı, en ötekilerin gerisinde olanı.*

c. Cennetliklerin En Aşağıda Olanının Nimetleri

Ellezî. O kimsedir ki;

Semânûne elfe hâdimin. Seksen bin hizmetçi var. Fıldır fıldır hizmetine koşuyorlar. En aşağıdakinin.

Ve'snetâni ve seb'ûne zevceten. Yetmiş iki tane zevcesi var.

Tunsebu lehû kubbetün min lü'lüin ve zebercedin ve yâkûtin, ke-mâ beyne'l-câbiyeti ilâ san'âi. Cabiye şehrinden, Yemen'deki Sana şehrine kadar büyüklükte bir kubbe yapılır onun için, cennette. Bu rütbesi en aşağıda, en geride olan için.

Cabiye şehri nerdeymiş?

El Cabiye, Şam'da. Kenarda açıklama var, Şam'daymış. Şam ile Yemen'deki Sana arası kadar büyüklükte bir kubbe yapılır, bu mübarek için.

İnciden, zebercetten ve yakuttan. Yakut, *ruby* İngilizce'si. Zebercet de tahmin ediyorum *sapphire* dediğimiz mücevher safir dediğimiz. İnciden, safirden, rubyden, yakuttan, Şam'daki Cabiye şehrinden, Yemen'deki Sana şehrindeki mesafeyi kaplayan bir büyüklükte kubbe yapılır, bu zât-ı muhtereme. Allah-u Teâlâ hazretleri cennet ehlinden eylesin. Cennetten mahrum olanlardan eylemesin.

d. Meclislerimizde Allah'ı (cc) ve Peygamberimizi Çokça Zikretmek

Üçüncü hadis-i şerif:

أَدُّوا حَقَّ الْمَجَالِسِ: ذِكْرُ اللَّهِ كَثِيرًا وَأَرْشِدُوا
السَّبِيلَ وَغُضُّوا الْأَبْصَارَ

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

Eddû hakka'l-mecâlisi. Toplantıların hakkını verin.

Ne demek toplantının hakkı?

Şimdi toplandık. Muhtelif zamanlarda çeşitli vesilelerle toplanıyoruz. Toplantıların hakkını verin.

Nedir?

Zikru'llahi kesâran. Toplantının hakkı, Allah'ı çok zikretmektir. Allah'ı zikredeceğiz, toplantılarımızda. Mümkünse dinî konuları kullanacağız. Açacağız, öğretmeye çalışacağız.

Peygamber Efendimiz'e salât ü selâm getireceğiz. Meclislerimiz, toplantılarımız, zikirsiz, salât ü selâmsız olmayacak. İnsanlar bir

yerde toplansalar, hiç Resûlullah'a salât ü selâm getirmeden ayrılırsalar neye benzermiş?

Leşin başına toplanan köpeklerin dağılmasına benzermiş. Ne kadar çirkin bir şey durum demek ki. Resûlullah'a salât ü selâm getirmemek bir mecliste.

Elhamdülillah, bizim meclislerimiz ne oluyor?

Elhamdülillah diyoruz. Resûlullah diyoruz. Rahîm Allah diyoruz. *Radıyallahu anh* diyoruz. Yani Allah'ın sevdiği sözler sarf ediliyor, kullanılıyor. Mescidin içindeyiz. Allah'ın evindeyiz. Allah'ın misafirleriyiz. Allah'ın huzurunda, divanında durduk. Rabbimiz, ibadetlerimizi kabul eylesin. Demek ki meclislerin hakkı zikrullahmış. Onu çok zikretmekmiş. Onu yapacağız. Sonra:

Ve erşidû's-sebîle. Oturduğunuz yerde yolun kenarı filansa, böyle bir yerde oturuyorsak, yolu bilmeyenlere de yol gösterivereceğiz.

e. Yolda Olanlara Yolu Tarif Etmek

“Şuradan gidersin. O şurada durur. Senin aradığın semt şurasıdır.” diye.

Oturduğun zaman meclislerin, toplantı yerlerinin, oturma yerlerinin bir vazifesi de gelen geçenin ihtiyacı olan yol tarifi gibi, adres açıklaması gibi şeyleri yapmak.

Erşidû's-sebîle. Yolu gösteriverin diyor, Peygamber Efendimiz.

Başka?

f. Yoldan Geçen Namahremlere Bakmamak

Ve şuddû'l-epsâra. Bir de eğer öyle yol kenarlarında herkesin geçtiği yerlere, manzaralı bir yere oturmuşsanız gözünüze de sahip olun. Gelip geçen nâmahremlere de bakmayın, diye bildiriyor.

Adam veya kadın mecburen yoldan geçecek. Yol çünkü. Yolun kenarına da ötekiler oturmuş. O oradan geldiğinden, önlerinden geçinceye kadar bakıyorlar. Olmaz. İslâm'da doğru değil. Gözünü kapatacak.

Ĝuddû'l-epsâra. Gözlerinizi kapayınız, nâmahreme bakmayınız, diyor. Yollar gelen geçeni süzmek, seyretmek, seyrana bakmak için değildir. Yollar bir ihtiyaç görüyor. Yolun kenarında oturanlar da yoldan geçenlere böyle yamuk bakmamalı. O zaman çok günaha girerler.

Dikkat etmeleri gerekiyor. Birisi bir yol, adres soruyorsa ona da kibarca yolu tarif edecek. Allahu Teâlâ hazretleri her işimizi, rızasına uygun yapmaya muvaffak eylesin. Cümlemizi sevdiği kul eylesin. Huzuruna sevdiği kul olarak varmayı nasip eylesin.

El Fatiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

21 Şa'bân 1420 / 30.11.1999

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak](#)

[ulaşmak için tıklayınız.](#)

